

STRESZCZENIE

Dostęp do surowców energetycznych stanowi współcześnie jeden z kluczowych elementów międzynarodowej rywalizacji. Ze względu na ograniczoność źródeł, w przypadku wielu krajów konieczne jest ich pozyskiwanie w oparciu o import i kontrakty bilateralne. Współcześnie energetyka stanowi podstawę prawidłowego funkcjonowania gospodarki państwowej. Przerwy w dostawach kluczowych surowców mogą prowadzić do zaburzeń w funkcjonowaniu podstawowych instytucji, przedsiębiorstw, służb czy obywateli. System pozyskiwania surowców wykazuje dużą podatność na destabilizację ekonomiczną. W związku z tym konieczne jest tworzenie rozwiązań umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie systemu pozyskiwania surowców energetycznych w warunkach pokoju, zagrożenia, a także naruszenia bezpieczeństwa ekonomicznego państwa.

Niniejsza dysertacja stanowi odpowiedź na to wyzwanie. Weryfikuje hipotezę badawczą: *Uzasadnionym jest przypuszczenie, iż sposób pozyskiwania strategicznych surowców energetycznych istotnie determinuje poziom bezpieczeństwa surowcowego państwa, szczególnie w warunkach destabilizacji bezpieczeństwa ekonomicznego.* Celem teoretycznym podjętych badań była identyfikacja i określenie charakteru kluczowych zależności zachodzących między zasobami strategicznych surowców energetycznych, a poziomem bezpieczeństwa państwa w warunkach perturbacji ekonomicznych. Jako cel użytkowy określono natomiast opracowanie koncepcji rozwiązań systemowych oraz alternatywnych scenariuszy pozyskiwania strategicznych surowców energetycznych z uwzględnieniem ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Dysertacja składa się z wstępu, pięciu rozdziałów merytorycznych i zakończenia. Zawiera m.in. opis zjawiska destabilizacji bezpieczeństwa ekonomicznego wraz z jego determinantami, umiejscawia problematykę pozyskiwania strategicznych surowców energetycznych w naukach o bezpieczeństwie, opisuje uwarunkowania prawne, instytucjonalne oraz infrastrukturalne Polski w kontekście surowcowym. Zawiera analizę SWOT polskiego sektora surowcowego oraz analizę ryzyka wystąpienia destabilizacji bezpieczeństwa ekonomicznego Polski.

Wykorzystanie narzędzi badawczych pozwoliło na sformułowanie koncepcji pozyskiwania strategicznych surowców energetycznych w czasie pokoju, zagrożenia oraz naruszenia bezpieczeństwa ekonomicznego Polski.

ABSTRACT

Access to energy raw materials is currently one of the key elements of international competition. Due to the limited deposits, in many countries it is necessary to obtain them based on import and bilateral contracts. Today, energy production is the basis for the proper functioning of the state economy. Interruptions in the supply of key raw materials can lead to disruptions in the functioning of basic institutions, enterprises, services or citizens. System of obtaining raw materials shows high susceptibility to economic destabilization. Therefore, it is necessary to create solutions enabling the proper functioning of the system of obtaining energy raw materials in times of peace, threat, as well as violation of the economic security of the state.

This dissertation is the answer to this challenge. It verifies the research hypothesis: *It is reasonable to suppose that the method of obtaining strategic energy raw materials significantly determines the level of raw material security of the state, especially in conditions of economic security destabilization.* Theoretical goal of the research was to identify and determine the nature of the key relationships between strategic energy raw materials and the level of national security in conditions of economic perturbation. On the other hand, development of the concept of system solutions and alternative scenarios for the acquisition of strategic energy raw materials, taking into account the risk of threat to national security, was defined as a utilitarian goal. The dissertation is composed of an Introduction, five Substantive Chapters and a Conclusion. It contains, among others, a description of the phenomenon of economic destabilization together with its determinants, places the issue of obtaining strategic energy raw materials in security sciences, describes the legal, institutional and infrastructural conditions of Poland in the raw material context. It contains a SWOT analysis of the Polish raw materials sector and an analysis of the risk of destabilization of Poland's economic security.

The use of research tools made it possible to formulate the concept of obtaining strategic energy raw materials in times of peace, threat and violation of Poland's economic security.